

Հավելված N 1
ՀՀ կառավարության 2017 թ.
հոկտեմբերի 26-ի նիստի N 45
արձանագրային որոշման

«Հավելված N 1
ՀՀ կառավարության 2011 թ.
փետրվարի 3-ի նիստի N 4
արձանագրային որոշման

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ
Ջրավազանային կառավարման մոդելային պլանի

1. ԶՐԱՎԱԶԱՆԱՅԻՆ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՏԱՐԱԾՔԻ ՆԿԱՐԱԳԻՐԸ ԵՎ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՊԼԱՆԻ ՆՊԱՏԱԿԸ

- 1) Ջրավազանային կառավարման տարածքի համառոտ նկարագիրը
- 2) Կառավարման պլանի նպատակը
- 3) Ակնկալվող արդյունքը

2. ԶՐԱՅԻՆ ՀԱՇՎԵԿՇՈՒ ՏԱՐԻԵՐԻ ԲԱՇԽՈՒՄԸ՝ ԸՍՏ ԳԵՏԱՅԻՆ ԱՎԱԶԱՆՆԵՐԻ

- 1) Ջրավազանային կառավարման տարածքի ջրային հաշվեկշռի հիմնական տարրերը
- 2) Համառոտ ամփոփումը, ըստ ջրավազանային կառավարման տարածքում առկա մակերևութային և ստորերկրյա ջրային ռեսուրսների

3. ԶՐԱՎԱԶԱՆԱՅԻՆ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՏԱՐԱԾՔԻ ԶՐԱՅԻՆ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ ԵՎ ՊԱՇԱՐՆԵՐԸ

- 1) Ջրային ռեսուրսների, այդ թվում մակերևութային և ստորերկրյա, համառոտ նկարագիրը
- 2) Ջրավազանային կառավարման տարածքի օգտագործելի ջրային ռեսուրսները, ռազմավարական և ազգային ջրային պաշարները
- 3) Կանխատեսվող փոփոխությունը պլանավորման վեցամյա փուլում

4. ԶՐԱԷԿՈՇԱՄԱԿԱՐԳԵՐԻ ՍԱՆԻՏԱՐԱԿԱՆ ՊԱՀՊԱՆՄԱՆ, ՀՈՍՔԻ ՁԵՎԱՎՈՐՄԱՆ, ՍՏՈՐԵՐԿՐՅԱ ԶՐԵՐԻ ՊԱՀՊԱՆՄԱՆ, ԶՐԱՊԱՀՊԱՆ, ԷԿՈՏՈՆԻ ԵՎ ԱՆՕՏԱՐԵԼԻ ԳՈՏԻՆԵՐ

- 1) Ջրավազանային կառավարման տարածքում ջրաէկոհամակարգերի սանիտարական պահպանման, հոսքի ձևավորման, ստորերկրյա ջրերի պահպանման, ջրապահպան, էկոտոնի և անօտարելի գոտիների տարածքների համառոտ ամփոփ ներկայացում
- 2) Գործունեությունների սահմանափակումներ՝ հնարավոր վնասակար ազդեցություններից

5. ԶՐԱՎԱԶԱՆՈՒՄ ԷԼՈՒՈԳԻԱԿԱՆ ԹՈՂՔԻ ՈՐՈՇՈՒՄԸ

- 1) Զրավազանի էկոլոգիական թողքի և ստորերկրյա էկոլոգիական հոսքի որոշման մեթոդիկան, սկզբունքները և առանձնահատկությունները
- 2) Էկոլոգիական թողքի և ստորերկրյա էկոլոգիական հոսքի հաշվարկում
- 3) Էկոլոգիական թողքի և ստորերկրյա էկոլոգիական հոսքի հաշվարկված տվյալների ամփոփում, ըստ գետահատվածների և ստորերկրյա աղբյուրների՝ ներառյալ աշխարհագրական կոորդինատական կետերը

6. ԶՐԱՎԱԶԱՆԱՅԻՆ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՏԱՐԱԾՔՈՒՄ ԶՐԱՅԻՆ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԻ ԶՐԱՌԱՋԱՐԿԻ ԵՎ ԶՐԱՊԱՀԱՆՋԻ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ ԵՎ ԿԱՆԽԱՏԵՍՈՒՄ՝ ԸՍՏ ՕԳՏԱԳՈՐԾՄԱՆ ՆՊԱՏԱԿՆԵՐԻ ԵՎ ԿԱՐԳԱՎԻՃԱԿԻ

- 1) Զրային ռեսուրսների առաջարկը՝ ըստ առանձին ջրային ռեսուրսների,
- 2) Զրապահանջարկի գնահատում՝ ներառելով համայնքների, էներգետիկայի, արդյունաբերության, գյուղատնտեսության և շրջակա միջավայրի պահպանման համակարգերի պահանջները
- 3) Զրառաջարկի և ջրապահանջարկի կանխատեսման սցենարը
- 4) Զրառաջարկի և ջրապահանջարկի գնահատման համառոտ ամփոփում

7. ԶՐԱՎԱԶԱՆԱՅԻՆ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՏԱՐԱԾՔԻ ԱՐԴՅՈՒՆԱՎԵՏ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆՆ ՈՒՂՂՎԱԾ ԱՌԱՋՆԱՀԵՐԹ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐ

- 1) Առանջնահերթ և ֆինանսավորում չպահանջող միջոցառումների հատկորոշում

Հավելված N 2
ՀՀ կառավարության 2017 թ.
հոկտեմբերի 26-ի նիստի N 45
արձանագրային որոշման

«Հավելված N 2
ՀՀ կառավարության 2011 թ.
փետրվարի 3-ի նիստի N 4
արձանագրային որոշման

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ
Ջրավազանային կառավարման պլանի միջոցառումների ծրագրի

I. ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ

1. Ջրավազանային կառավարման պլանի միջոցառումների ծրագիր

- 1) Ջրավազանային կառավարման պլանի միջոցառումների ծրագրի նպատակը
- 2) Միջոցառումների ծրագրի իրականացումից ակնկալվող արդյունքները
- 3) Ջրային ռեսուրսների տարանջատման սկզբունքները

2. Օրենսդրական դաշտ և ինստիտուցիոնալ շրջանակ

- 1) Ջրային ռեսուրսների կառավարման ոլորտում առկա օրենսդրական դաշտը
- 2) Ջրային ոլորտում լիազոր և պատասխանատու մարմինները
- 3) Արտակարգ իրավիճակներում պատասխանատու այլ տեղական մարմիններ և կազմակերպություններ,
- 4) Ջրավազանում ջրօգտագործմանն ու ջրի պահպանությանը առնչվող ընթացիկ համագործակցությունը և գիտահետազոտական ծրագրերը

3. Կապը այլ ռազմավարական փաստաթղթերի հետ

- 1) Ռազմավարական ծրագրերի բացահայտում
- 2) Առկա կամ ընթացիկ ծրագրերի համադրությունը ջրավազանային կառավարման պլանի հետ

II. ՋՐԱՎԱԶԱՆԱՅԻՆ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՏԱՐԱԾՔԻ ԲՆՈՒԹԱԳՐՈՒՄ

1. Ջրավազանային կառավարման տարածքի բնական պայմանները

- 1) Տեղադիրք և աշխարհագրական նկարագրություն
- 2) Կլիմա և բուսականություն
- 3) Երկրաբանություն և հիդրոերկրաբանություն
- 4) Հիդրոլոգիական ցանցի քարտեզագրում

- 5) Ֆաունա և ֆլոր
- 6) Բնական ռիսկային տարածքներ, սելավներ, սողանքներ, հեղեղումներ

2. Բնակչություն և ժողովրդագրություն

- 1) Մշտական և ոչ մշտական բնակչություն
- 2) Ժողովրդագրական միտումներ
- 3) Հողօգտագործման ընդհանուր նկարագիրը
- 4) Վարչական միավորների քարտեզագրում

3. Հիդրոլոգիական բնութագրեր

1) Մակերևութային ջրային ռեսուրսներ

- ա. Մակերևութային ջրային ռեսուրսների բնութագրերը
- բ. Մակերևութային ջրային ռեսուրսների տարանջատման մեթոդոլոգիական մոտեցումը
- գ. Ջրավազանում էկոշրջանների քարտեզագրում
- դ. Մակերևութային ջրային ռեսուրսների տեղադիրքի և սահմանների քարտեզագրում

2) Ստորերկրյա ջրային ռեսուրսներ

- ա. Ստորերկրյա ջրային ռեսուրսների բնութագրերը
- բ. Ստորերկրյա և մակերևութային ջրային ռեսուրսների հիդրավիկական կապը
- գ. Ստորերկրյա ջրային ռեսուրսների սահմանների քարտեզագրում

4. Ջրային և ջրատնտեսական հաշվեկշիռ

- 1) Տվյալների բացերը և անորոշության աստիճանը
- 2) Առկա ջրային ռեսուրսներ
- 3) Օգտագործելի ջրային ռեսուրսների գնահատում
- 4) Ռազմավարական ջրային պաշարների գնահատում
- 5) Ջրի ազգային պաշարի գնահատում

III. ԾՆՇՈՒՄՆԵՐ ԵՎ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

1. Ծնշումներ և միտումներ (ներառյալ ենթակառուցվածքների զարգացումը)

1) Կետային աղբյուրներից աղտոտման գնահատում.

- ա. Ջրամատակարարման և ջրահեռացման ծառայություններ
- բ. Հիդրոէներգետիկա
- գ. Ձկնաբուծություն
- դ. Գյուղատնտեսություն
- ե. Արդյունաբերություն
- զ. Տուրիզմ
- է. Կոշտ թափոնների աղբավայրեր
- ը. Տրանսպորտ

2) Գյուղատնտեսական ոչ կետային աղբյուրներից (պարարտանյութեր, պեստիցիդներ, գոմաղբ) աղտոտման գնահատում

3) Ջրի քանակական կարգավիճակի վրա ճնշումների գնահատում, ներառյալ ջրառը.

- ա. Զրամատակարարման ծառայություններ
- բ. Հիդրոէներգետիկա
- գ. Ձկնաբուծություն
- դ. Գյուղատնտեսություն
- ե. Արդյունաբերություն
- զ. Տուրիզմ
- է. Կոշտ թափոնների աղբավայրեր

4) Հիդրոմորֆոլոգիական փոփոխությունների գնահատում (մորֆոլոգիական, հիդրոլոգիական, ներառյալ՝ հեղեղապաշտպան կառույցները և գետերի շարունակականությունը) և ինվազիվ տեսակների բազմացումը

2. Ազդեցությունները տարանջատված մակերևութային ջրային ռեսուրսների վրա

- 1) Յուրաքանչյուր տարանջատված ջրային ռեսուրսի վրա ընթացիկ էական ճնշումները
- 2) Այլընտրանքային սցենար

3. Ազդեցությունները ստորերկրյա ջրային ռեսուրսների վրա

- 1) Յուրաքանչյուր տարանջատված ջրային ռեսուրսի վրա ընթացիկ էական ճնշումները
- 2) Այլընտրանքային սցենար

IV. ՊԱՀՊԱՆՎՈՂ ՏԱՐԱԾՔՆԵՐ

1. Զրավազանի պահպանվող տարածքների բացահայտում և դրանց կառավարման առանձնահատկությունները

- 1) Խմելու ջրի ջրհավաք տարածքներ
- 2) Զրաէկոհամակարգերի սանիտարական պահպանման, հոսքի ձևավորման, ստորերկրյա ջրերի պահպանման, ջրապահպան, էկոտոնի և անօտարելի գոտիների սահմանում և քարտեզագրում
- 3) Գերխոնավ տարածքներ
- 4) Տնտեսապես կարևոր տեսակներ (ծկներ, խեցգետիններ, ...)
- 5) Բնության հուշարձանների՝ ջրաերկրաբանական, ջրագրական հուշարձաններ
- 6) Բնական միջավայրերի և կենսաբազմազանության պահպանության հատուկ տարածքներ

2. Զրավազանի պահպանվող տարածքների քարտեզագրում

V. ՏԱՐԱՆՋԱՏՎԱԾ ԶՐԱՅԻՆ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԻ ԿԱՐԳԱՎԻՃԱԿԻ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ

1. Մոնիտորինգի ցանց

- 1) Զրավազանի մակերևութային ջրերի հիդրոլոգիական մոնիտորինգի ցանցի քարտեզագրում
- 2) Զրավազանի մակերևութային ջրերի որակի մոնիտորինգի ցանցի քարտեզագրում

- 3) Տարանջատված մակերևութային ջրային ռեսուրսների տիպերի հղումային (ռեֆերենտ) պայմանների բացահայտում
- 4) Ջրավազանի ստորերկրյա ջրերի մոնիտորինգի ցանցի քարտեզագրում
- 5) Մոնիտորինգի ցանցի ներկայացուցչականությունը, ամբողջականությունը և պատշաճությունը
- 2. Էկոլոգիական թողքի որոշում, քիմիական և էկոլոգիական կարգավիճակի որոշում, ինչպես նաև մեթոդաբանության ներկայացում**
 - 1) Ջրավազանում էկոլոգիական թողքի որոշում
 - 2) Քիմիական կարգավիճակի որոշում
 - 3) Էկոլոգիական կարգավիճակի որոշում
- 3. Տարանջատված մակերևութային ջրային ռեսուրսների կարգավիճակ**
 - 1) Բնապահպանական թողքի գնահատում
 - 2) Էկոլոգիական կարգավիճակի գնահատում
 - 3) Քիմիական կարգավիճակի գնահատում
 - 4) Հիդրոմորֆոլոգիական կարգավիճակի գնահատում
- 4. Ստորերկրյա ջրային ռեսուրսների կարգավիճակ**
 - 1) Քիմիական կարգավիճակի գնահատում
 - 2) Քանակական կարգավիճակի գնահատում
- 5. Ջրային ռեսուրսների խոցելիություն կլիմայի փոփոխության համատեքստում**
 - 1) Գիտելիքների գնահատում, արտակարգ իրավիճակներ, միտումներ, մոդելավորում, անորոշություններ
 - 2) Կլիմայի փոփոխության ներառումը հիդրոլոգիական մոդելներում
 - 3) Սցենարներ և ազդեցություններ
 - 4) Կլիմայի փոփոխության համատեքստում խոցելի տարածքների քարտեզագրում
- 6. Ջրավազանում տարանջատված բոլոր ջրային ռեսուրսների կարգավիճակի ամփոփ ներկայացում**

VI. ՌԻՍԿԵՐԻ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ ԵՎ ԲՆԱՊԱՀՊԱՆԱԿԱՆ ՆՊԱՏԱԿՆԵՐ

1. Ռիսկի գնահատման ցուցանիշներ և չափանիշներ
2. Մակերևութային ջրային ռեսուրսների ռիսկային հատվածների բացահայտում և քարտեզագրում
3. Ստորերկրյա ջրային ռեսուրսների ռիսկային հատվածների բացահայտում և քարտեզագրում
4. Բնապահպանական նպատակներ
 - 1) Տարանջատված մակերևութային ջրային ռեսուրսների համար
 - 2) Տարանջատված ստորերկրյա ջրային ռեսուրսների համար
5. Պահպանվող տարածքների նպատակներ
6. Բացառություններ բնապահպանական նպատակներից (եթե կիրառելի են)
 - 1) Չնախատեսված կամ արտակարգ իրավիճակներ, մասնավորապես հեղեղումներ և երաշտներ

- 2) Գերակա հանրային շահերի բավարարման նպատակով մակերևութային ջրային ռեսուրսների ֆիզիկական բնութագրերի կամ ստորերկրյա ջրային ռեսուրսների մակարդակների փոփոխություններ

VII. ԶՐՕԳՏԱԳՈՐԾՄԱՆ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՎԵՐԼՈՒԾՈՒԹՅՈՒՆ

1. **Զրոգտագործման տարբեր ոլորտների տնտեսական վերլուծություն**
2. **Ջրավազանում ջրի ծախսաձածկման սկզբունքի կիրառման վերլուծություն**
 - 1) Ջրամատակարարման ծառայությունների ծավալների, գների և ծախսերի գնահատում
 - 2) Համապատասխան ներդրումների գնահատում, ներառյալ նման ներդրումների կանխատեսումները
3. **Ջրառաջարկի, ջրապահանջի գնահատում և կանխատեսում ըստ ՀՀ ջրային օրենսդրության պահանջների**
 - 3) Ջրառաջարկի ձևավորման ռազմավարություն
 - 4) Ջրապահանջի գնահատման չափանիշներ
 - 5) Ջրառաջարկը՝ ընդհանուր, ըստ առանձին ջրային ռեսուրսների (մակերևութային և ստորերկրյա) և ըստ ջրոգտագործման ոլորտների
 - 6) Ջրապահանջարկը՝ ընդհանուր, ըստ առանձին ջրային ռեսուրսների (մակերևութային և ստորերկրյա) և ըստ ջրոգտագործման ոլորտների
 - 7) Ջրոգտագործման սցենարներ՝ ըստ ոլորտների,
 - 8) Նախընտրելի սցենարի ընտրություն՝ հաշվի առնելով ջրային օրենսդրությամբ ջրային բնագավառում վարվող քաղաքականության պահանջները
 - 9) Ջրառաջարկի և ջրապահանջի կանխատեսման սցենար
 - 10) Ջրառաջարկի և ջրապահանջի գնահատման ամփոփում (տեքստ և գծապատկերներ)

VIII. ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԻ ԾՐԱԳԻՐ ԵՎ ԴՐԱՆՑ ԾԱԽՍԵՐԻ ՆԱԽՆԱԿԱՆ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ

1. Միջոցառումների ծրագրի և դրանում ներառվելիք գործողությունների ծախսարդյունավետության վերլուծություն մեթոդաբանություն
2. Բնապահպանական նպատակներին հասնելու համար անհրաժեշտ օրենսդրական հզորացման միջոցառումները և դրանց ծախսերի նախնական գնահատումը
3. Բնապահպանական նպատակներին հասնելու համար անհրաժեշտ ինստիտուցիոնալ միջոցառումները և դրանց ծախսերի նախնական գնահատումը
4. Բնապահպանական նպատակներին հասնելու համար անհրաժեշտ տեխնիկական միջոցառումները և դրանց ծախսերի նախնական գնահատումը
5. Տվյալների, գիտալիքների և իրազեկման բարելավման միջոցառումները և դրանց ծախսերի նախնական գնահատումը
6. Ստորերկրյա ջրերի լիարժեք պահպանության միջոցառումների իրականացման ծրագիրը և վերջինիս գծով ծախսերի նախնական գնահատումը
7. Արտակարգ իրավիճակները կանխող և վերացնող միջոցառումները և դրանց ծախսերի նախնական գնահատումը
 - 1) Առավելագույն թույլատրելի ջրառի և ջրի բաշխման պլանների սահմանում
 - 2) Երաշտների պլաններ

- 3) Հեղեղումների ռիսկերի կառավարման պլան
 8. **Ջրավազանում առկա ֆինանսական դեֆիցիտի գնահատում՝ ըստ ոլորտների**

IX. ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ԽՈՐՀՐԴԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

1. Հանրության տեղակացման և իրականացված խորհրդակցությունների նկարագրություն
2. Հանրային խորհրդակցության արդյունքում ջրավազանային կառավարման պլանում իրականացված փոփոխությունների ամփոփում
3. Հասարակական քննարկումներ պահանջող հարցերի բացահայտում և դրանց շուրջ կայացվող որոշումներին հասարակության և շահագրգիռ գերատեսչությունների ներգրավման ձևաչափ

X. ՋՐԱՎԱԶԱՆԱՅԻՆ ԿԱՌՎԱՐՄԱՆ ՊԼԱՆԻ ԻՐԱԿԱՆԱՑՈՒՄ ԵՎ ԹԱՐՄԱՑՈՒՄՆԵՐ

1. **Ջրավազանային կառավարման պլանի իրականացման մեխանիզմներ, այդ թվում ջրառաջարկի և ջրապահանջի կառավարում**
2. **Ջրավազանային կառավարման պլանի նախորդ տարբերակի հրապարակումից հետո փոփոխությունների կամ թարմացումների ամփոփում**
3. **Բնապահպանական նպատակներին հասնելուն ուղղված միջոցառումների իրականացման արդյունքում առաջընթացի գնահատում**
 - 1) Մոնիտորինգի արդյունքների ներկայացում, ներառյալ պլանավորման նախորդ ժամանակահատվածից իրականացված միջոցառումները քարտեզի տեսքով
 - 2) Բնապահպանական որևէ նպատակին չհասնելու բացատրություն
4. **Ջրավազանային կառավարման պլանի նախորդ տարբերակում նախանշված միջոցառումների ծրագրից չիրականացված գործողությունների ամփոփում և պատճառների ներկայացում**